

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ:
ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

(26-27 вересня 2025 р.)

Київ
2025

УДК 8(062.552)
Ф 54

Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень. Матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 26-27 вересня 2025 р.). – Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2025. – 196 с.
ISBN 978-617-8514-16-7

У збірнику представлені матеріали науково-практичної конференції «Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень». Розглядаються загальні питання української мови і літератури, романських, германських та інших мов, теорії і практики перекладу, риторики та інші.

Збірник призначено для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, які цікавляться філологічними науками, а також для широкого кола читачів.

УДК 8(062.552)

ЗМІСТ

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Артеменко Г.С.

КОНЦЕПТУАЛЬНА МЕТАФОРА
ЯК МОДЕЛЬ ТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ 8

Балаж Ю.І.

ФУНКЦІЙНО-СЕМАНТИЧНА СПЕЦИФІКА МЕДАЛЬНОЇ
ПОЗИЦІЇ МОДЕЛЕЙ РЕЧЕНЬ ІЗ ГЕНІТИВНИМ ВИРАЖЕННЯМ
КЛЮЧОВОГО КОМПОНЕНТА ПОШИРЮВАЧА 11

Гурин А.С.

ТРАДИЦІЯ, ІСТОРІЯ ТА РОДИНА
У РОМАНІ МАРІЇ МАТІОС «СОЛОДКА ДАРУСЯ» 15

Доскалюк М.С.

КАЛЬКУВАННЯ ЯК ЗАГРОЗА ЧІТКОСТІ
ПРАВНИЧОГО МОВЛЕННЯ: ЛЕКСИКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ 20

Ігнат Х.С.

МОТИВ СКЛАДНИХ ВИПРОБУВАНЬ
У ПОВІСТІ НАТАЛІЇ ДОВГОПОЛ «КАРПАТСЬКА КАЗКА,
АБО ЗА ДЕСЯТЬ ДНІВ ДО КУПАЛА» 23

Печарська В.П.

НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ 29

Половинко О.С.

ЕТНОЛІНГВІСТИЧНЕ ПОТРАКТУВАННЯ
НАРОДНИХ НАЗВ ХВОРОБ 32

Харук А.В.

ХУДОЖНЄ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ МІФОЛОГІЧНИХ
ОБРАЗІВ У РОМАНІ ДАРИ КОРНІЙ «ПРИГОДИ ЗМІЯ
БАГАТОГОЛОВОГО. БІЛІ ПЕРЛИНИ ДЛЯ БІЛОЇ КОРОЛЕВИ» 37

Хоружева Л.Є., Юнак В.Г.

ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ МАГІСТРА
ДО ОПАНУВАННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОГО ТЕКСТУ 42

Цівінська Ю.В.

РИТМ РОЗБИТИХ РЯДКІВ: ПРО ДВА ВІРШІ
З КНИГИ «ЖИТТЯ МАРІЇ» СЕРГІЯ ЖАДАНА 47

ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Король О.М.

ЦЕНзуРА ЯК ПРОЯВ ТОТАЛІТАРНИХ УТИСКІВ
У АНТИУТОПІЧНИХ ТВОРАХ РЕЯ БРЕДБЕРІ..... 50

Нагайченко В.В., Шульженко Ю.М.

СИМВОЛКА І ХУДОЖНІ ЗАСОБИ РОМАНУ СИЛЬВІ ПЛАТ
«ПІД СКЛЯНИМ КОВПАКОМ» 53

РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Анікін О.М.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ОДИНИЦЬ ФРАЗЕОСЕМАНТИЧНОГО
МІКРОПОЛЯ «ПОЗИТИВНА РОЗУМОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ»
В ПУБЛІЦИСТИЦІ..... 57

Бардіна Л.М., Доценко Л.З.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
В МАГІСТРАТУРІ НЕМОВНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 62

Блиндарук В.О.

ПРИХОВАНА МАНІПУЛЯЦІЯ ЯК СТРАТЕГІЯ
МОВНОГО ВПЛИВУ В КОМУНІКАЦІЇ..... 66

Блиндарук В.О.

АЛЮЗІЯ ТА ГРА СЛІВ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ПРИХОВАНОЇ
МАНІПУЛЯЦІЇ У ФРАНЦУЗЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ..... 70

Бритвін Д.В.

ДО ПИТАННЯ ЕВОЛЮЦІЇ ПОСТАТІ ПЕРЕКЛАДАЧА
ТА ЇЇ «МАРГІНАЛЬНОСТІ» У ФРАНКОМОВНОМУ ДИСКУРСІ..... 75

Бутенко В.А.

СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ГРАМАТИЧНИХ ОДИНИЦЬ
НА ПОЗНАЧЕННЯ МИНУЛОГО ЧАСУ З ЧАСТКОЮ ㄸ
В СУЧАСНІЙ КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ 77

Василенко В.С.

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕЙСЬКОЇ ЖЕСТОВОЇ МОВИ:
ЛІНГВОКУЛЬТОРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ..... 80

Галицька А.Ю.

СОЦІОКУЛЬТУРНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ МІСТА
ЧЕРЕЗ МОВНІ ЗАСОБИ 84

Лебедєва О.А. КОСМОГОНІЧНІ МІФИ В КОРЕЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВНО-КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЯХ	89
Ляшкевич М.О. МОЖЛИВОСТІ ТА ОБМЕЖЕННЯ СИСТЕМ МАШИННОГО ПЕРЕКЛАДУ ДЛЯ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ.....	93
Підченко Н.О. ЗІСТАВНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАПОЗИЧЕНЬ В КОРЕЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ НА ОСНОВІ МЕДИЧНИХ ТЕКСТІВ	98
Позур О.В. СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	103
Сопільняк С.В. ЛІНГВІСТИЧНИЙ ЛАНДШАФТ ІСЛАМСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ІРАН	109
Терещенко Д.М. АРХАЇЗМИ ТА ІСТОРИЗМИ В КОРЕЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ПЕРІОДУ ЧОСОН	112
Ткаченко В.О. ВПЛИВ АНГЛОМОВНОЇ ПОП-КУЛЬТУРИ НА КОРЕЙСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ	116
Turshukova Natalia ARGUMENTATIVE COMPONENT OF THE 2025 D.TRUMP INAUGURAL ADRESS	119

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ, ПОРІВНЯЛЬНЕ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Костенко С.І. СПЕЦИФІКА ПОЄДНАННЯ ФАКТУ І ВИГАДКИ В ХУДОЖНІЙ БІОГРАФІЇ	123
Ступченко Є.Г. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ У РОМАНІ «СПІЛКА МЕРТВИХ ПОЕТІВ».....	127

ЗАГАЛЬНЕ, ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ, ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО

Гелей Б.В.

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОГО ПОДІЛУ НА ЛЕКСИЧНИЙ РОЗВИТОК
КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІВНІЧНОЇ
ТА ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ 131

Каменчук П.О.

ІЄРОГЛІФІЧНІ ЧАСТКИ У ЧИСЛОВІЙ СИСТЕМІ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ
ТА ЇХНЄ ВІДОБРАЖЕННЯ У ЧОТИРЬОХСКЛАДОВИХ
ІДІОМАХ КИТАЙСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ 135

Лутак Б.В.

ФОРМУВАННЯ СЕМАНТИКИ ПРЕФІКСАЛЬНИХ ДІЕСЛІВ 138

Сікорська В.А.

ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ МОВОЗНАВСТВО І СУЧАСНІ
МЕТОДИ ЛІНГВІСТИКИ: СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО ТА НОВОГО 142

ФОЛЬКЛОРИСТИКА

Вишковська О.Л.

КУЛЬТУРНІ І СИМВОЛІЧНІ ЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРІВ
У КОРЕЙСЬКИХ НАРОДНИХ КАЗКАХ 146

Мороз О.В.

ГАСТРОНОМІЧНИЙ ДИСКУРС ГУМОРИСТИЧНИХ КОЛЯДОК
ІЗ ВОЛИНИ Й ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ 149

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Ардельянов А.В.

ПРОБЛЕМА ДЕТЕРМІНАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ
АРТИКЛІВ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ 151

Бабасв А.Р.

ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНИХ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТЕХНІК
ДЛЯ ПЕРЕДАЧІ ХУДОЖНІХ ПРИЙОМІВ
У КАЗЦІ ЕДМУНДА ЛІМІ “GOLDEN SPEARS” 155

Грігор’сва Д.О.

РОЛЬ І ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ КАЗОК:
УКРАЇНСЬКО-КОРЕЙСЬКІ БІЛІНГВАЛЬНІ КНИГИ 159

Коломоєць Ю.Л.

ПРОБЛЕМАТИКА ВАРІАТИВНОСТІ ТА ВІДСУТНОСТІ ЄДИНОГО
СТАНДАРТУ ПЕРЕДАЧІ УКРАЇНСЬКИХ ВЛАСНИХ НАЗВ
КОРЕЙСЬКОЮ МОВОЮ163

Kucherenko Maryna

TRANSLATING EMERGENCY AND CRISIS COMMUNICATION
DOCUMENTS: BETWEEN ACCURACY AND CLARITY167

Певсе А.А.

ПЕРЕКЛАД ЯК ЗАСІБ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
У ДІЛОВІЙ ВЗАЄМОДІЇ УГОРСЬКОЮ
ТА УКРАЇНСЬКОЮ МОВАМИ171

Руденок О.О.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ КОРЕЙСЬКИХ ОМОНІМІВ
У ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ПРАКТИЦІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....174

Skyba Oksana

SPECIALIZED TRANSLATION: MODERN CHALLENGES
OF MILITARY TERMINOLOGY177

Сунг О.М.

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ ІДІОЛЕКТУ
ХУДОЖНЬОГО ПЕРСОНАЖА.....181

Топалова М.В.

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОЇ РЕКЛАМИ
З КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ184

Шебуняєв О.О.

ПЕРЕКЛАД ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ТУРЕЦЬКИМ
ТА УКРАЇНСЬКИМ БІЗНЕС-ДИСКУРСАМИ.....188

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Дзинглюк О.С.

МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК
УСПІШНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....192

Сікорська В.А.

*старший викладач кафедри мовної підготовки,
Одеський державний університет внутрішніх справ*

ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ МОВОЗНАВСТВО І СУЧАСНІ МЕТОДИ ЛІНГВІСТИКИ: СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО ТА НОВОГО

Порівняльно-історичне мовознавство виникло на початку XIX століття як наука, що прагнула пояснити спорідненість мов і відтворити їхнє минуле. Засновниками цього напрямку вважають Ф. Боппа, Р. Раска та Я. Грімма, які започаткували систематичний опис фонетичних і граматичних змін. Пізніше А. Шлейхер сформував концепцію «родового дерева мов», а Август Лескін та його «молодограматична школа» обґрунтували ідею регулярності фонетичних законів.

Незважаючи на всі зміни та нові теорії, порівняльно-історична програма, яка склалася ще в минулому сторіччі на основі вивчення відомих на той час індоєвропейських мов, не втратила свого значення і в наш час. Можна сказати, що колишні теореми компаративістики стали тепер аксіомами для подальших досліджень, зокрема в галузі індоєвропейських мов. Викладаємо далі ці, на нашу думку, аксіоматичні тези.

1. Відомі нам індоєвропейські мови – це спціальні (просторові) і темпоральні (часові) варіанти тільки через них нам відомої доісторичної (дописемної) індоєвропейської прамови, яка в своєму поширенні виявляла територіальні особливості або діалектну диференціацію; стосунки латинської мови з романськими мовами лише з певними застереженнями можна порівняти з відношеннями індоєвропейської прамови з писемно зафіксованими історичними індоєвропейськими мовами, бо латинська мова в своїх досить докладних текстах виступає вже як уніфікована і нормалізована мова високорозвиненого класового суспільства, а індоєвропейська прмова була мовою примітивнішого суспільства, в якому ще не існувало писемності, але вже могло бути усне койне (релігійне та артистичне, за термінологією Т. Мілевського) [1, с. 89].

2. Індоевропейська прмова – це не тільки сукупність відповідностей фактів (у розумінні явищ фонології, просодії, морфології, лексики, синтаксису) відомих нам давніх і нових індоевропейських мов, але й мова, що справді існувала в передісторичну епоху і зумовила спорідненість писемно зафіксованих індоевропейських мов. Наш термін «прамова», що ґрунтується на російському «праязык», польському *prajęzyk*, німецькому *Ursprache* і означає власне «первісна мова», не потребує заміни його поширеним у нас після 1950 р. терміном «мова-основа» (пор. німецьке *Grundsprache*) і ще більш описовим «спільноіндоевропейський мовний стан».

3. Всі сучасні індоевропейські мови виникли шляхом дивергентного розвитку, що веде від первісної єдності до наступної різноманітності мов.

Попри класичний характер, порівняльно-історичне мовознавство не втратило актуальності в ХХІ столітті. Навпаки, сучасні лінгвістичні методи, зокрема комп'ютерна лінгвістика та філогенетичне моделювання, дозволяють поєднувати традиційні реконструктивні підходи з новітніми інструментами.

Традиційний апарат порівняльно-історичного мовознавства містить такі основні стадії становлення та розвитку:

- реконструкція прмови на основі зіставлення споріднених мов (метод, розроблений К. Бругманом та Г. Остгофом);
- формулювання фонетичних законів (закон Грімма, закон Вернера);
- генетична класифікація мов світу (Шлейхер, Бругман);
- вивчення морфологічних і лексичних інновацій як ознак мовної спорідненості.

Ці методи забезпечили науковий фундамент для подальших досліджень мовної еволюції.

2. До сучасних методів лінгвістики належать:

- комп'ютерна лінгвістика та корпусні дослідження

Створення електронних корпусів (наприклад, *Indo-European Lexical Cognacy Database*) дозволяє аналізувати закономірності змін у лексиці та граматиці.

- Квантитативна та статистична лінгвістика.

За допомогою математичних моделей вимірюється ступінь спорідненості мов (А. Залізняк, Дж. Баккер).

- Філогенетичні моделі

Запозичені з біології методи (Г. Аткинсон, Р. Грей) дозволяють створювати «мовні дерева» і моделювати шляхи поширення прамов.

- Когнітивна та соціолінгвістика [2, с. 13].

Н. Хомський (теорія універсальної граматики) та Дж. Лакофф (когнітивна метафора) розширили розуміння того, як мова пов'язана з мисленням і культурою.

Й. Гердер у своєму «Трактаті про походження мови» (1772) спробував поєднати два головних критерії Р. Декарта: «володіння мовою» та «різноманітність людських дій». Учений дійшов висновку, що людська мова відрізняється від вираження емоцій, а її наявність неможливо пояснити розвиненістю органів артикуляції. Аналізуючи погляди Й. Гердера, Н. Хомський указує на те, що, з одного боку, учений акцентує увагу на відсутності в людини вродженої мови, тобто людині не притаманні мовні здібності від природи, з іншого, – мова для вченого доволі специфічний продукт особливої мисленнєвої організації людини [3, с. 43].

Це дає нові перспективи для реконструкції не лише мовної, а й культурної праісторії.

Сьогодні поєднання класичних і сучасних методів виявляється у таких напрямках:

- реконструкція прамов із використанням комп'ютерних алгоритмів;
- автоматизоване виявлення когнатів у великих мовних базах;
- картографування поширення мовних інновацій за допомогою ГІС-технологій;
- інтеграція лінгвістики з археологією та генетикою для створення комплексної картини мовного розвитку.

Таким чином, сучасне мовознавство вже не обмежується описом фонетичних законів, а прагне створити міждисциплінарну модель історії мов.

Отже, порівняльно-історичне мовознавство залишається фундаментом для розуміння еволюції мов, а сучасні методи відкривають нові горизонти дослідження. Синтез традиційного та

нового проявляється у використанні комп'ютерних технологій, математичних моделей і міждисциплінарних підходів. Завдяки цьому класичні принципи реконструкції прамови поєднуються з можливостями цифрової доби, що забезпечує більш глибоке і точне пізнання мовної історії людства.

Список використаних джерел:

1. Бацевич Ф.С. Порівняльно-історичне мовознавство. Київ : Нова Книга, 2009.
2. Методи лінгвістичних досліджень: навчальний посібник/ МОН України, Уманський держ. пед. ун.-т. імені Павла Тичини/ упорядник: Н. А. Цимбал. Умань : Візаві, 2019. С. 13.
3. Herder J. G. Abhandlung uber den Ursprung der Sprache 1772 / Частково передруковано в: HeintelE. (ed.). Herder's Sprachphilosophie. Hamburg : Felix Meiner Verlag, 1960. С. 15–16.
4. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Київ : Академія, 2006. 424 с.
5. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007. 219.
6. T a d e u s z M i l e w s k i, O językach literackich starożytnej Grecji, "Grecja współczesna i starożytna", Kraków, 1960. С. 89.
7. Курс загальної лінгвістики. Фердинанд де Соссюр. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk611351.pdf>
8. URL: <https://studia-linguistica.knu.ua/wp-content/uploads/2018/11/2012-6-1-5-16%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%90.%D0%9E..pdf> (дата звернення 17.09.2025)

Наукове видання

**ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ:
ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Матеріали друкуються в авторській редакції

Дизайн обкладинки: А. Юдашкіна
Верстка: Ю. Войтюк

Підписано до друку 30.09.2025. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 11,39. Тираж 100. Замовлення № 1025/92.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво «Молодий вчений»
65101, м. Одеса, вул. Інглезі, буд. 6/1
Телефони: +38 (095) 778 74 79, +38 (067) 695 64 10
E-mail: info@molodyivchenyi.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7641 від 29.07.2022 р.